

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat óra 2 frt 50 kr.
 Három óra 1 frt 25 kr.
 Főfizetési pénzek póstaautóval küldhetők.
 Egyes számok 12 kr. árral kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Negyhasós petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyilttérben:

minder négyhasós garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összeköttetésben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetői tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A köziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Köziratok vissza nem adtnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„BARS” XVIII. évfolyamára.

Lapunk jelen számával kezd-
 tük meg pályafutásának XVIII. ik
 évét. — A ki ismeri a vidéki hir-
 lapirodalom nehézségeit és szinte
 leküzdhetetlennek látszó akadá-
 lyait, igazat fogadni nekünk, ha
 önérettel tekintünk vissza eddigi
 működésünkre. Tettünk, a mennyit
 tehettünk. Első sorban is városi
 és megyei érdekeink gondozása
 lebegett szemünk előtt, s jeles
 munkatársaink és a nagyközönség
 szives támogatásával ez irányban
 fejtettük ki működésünket, mind-
 azonáltal gondosan kerülve annak
 lehetőségét, hogy lapunk magán,
 avagy párt érdek szolgájaként fajul-
 hasson. Ez alapon ajánjuk lapun-
 kat továbbra is a nagy közönség
 szives jó indulatába. A múltban
 elért eredmény leendő a jövő re-
 ménye, mely ezután is lapunk
 változatlan irányát jelenti.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt. — kr.
 Fel évre 2 frt. 50 kr.
 Negyedévre 1 frt. 25 kr.

Hivatalos közlemény.

Meghívó.

Léva r. v. város képviselőtestülete a
 laktanya építésének szükségleteire saját alap-
 jaiból előlegzett 29976 frt 57 krajczárnak
 visszafizetése céljából — a város tulaj-
 donát tevő és 18300 frt névértékű regále
 kötvény eladását elvben elhatározta; egy-
 uttal ezen határozatnak név szerinti szavazás
 mellett leendő megerősítése céljából 1898. ik
 évi január hó 31-ik napjára közgyűlés tar-
 tását elrendelte.

Miről a városi képviselőtestület tudom-
 másvétel tekintetéből előzetesen értesítettik.
 Keit Léván, 1897. évi decz. hó 31.

Máriássy István,
 polgármester.

TÁRCZA.

A kegyesrend háromszázados jubileuma.

Irta és a lévai kegyesrendiek decz. 8-án tartott
 jubilaris ünnepélyén felolvasta: Fludorovics Zsigmond.

(Folytatás.)

A kibocsátott bullának gyászos hatása
 volt. Kiürültek a rendházak s az ifjuság tani-
 tók nélkül maradt. Az erőlelkű rendalapító
 nem adta ugyan fel a reményt, hogy a rend
 ismét életre fog kelni; de a szomorú viszony-
 nyoknak nem csekély befolyásuk volt halá-
 lának bekövetkezésére, melyet egy évvel
 előbb megjövendölt társainak.

Valóban tragikus vége lett e szent férfiú
 életének. 1648. jul. 21-én, keddi napon szt.
 Pantaleonból az Üdvözítőről nevezett kis
 templomba akart menni, amely napon ott
 sok búcsúban lehetett részes. Szokása szerint
 mezitláb ment s elvégezvén ájtatosságát mid-
 dőn fáradtan hazatért, a Madama-téren oly
 erősen ütötte bele lábát egy kőbe, hogy nagy
 ujjáról majdnem leszakadt a köröm. Körül-
 belül még egy hónapig élt ezután folytonos
 szenvedés és a halála való buzgó előkészü-
 let közt, mignem 1648. aug. 25-én, Jézus
 szent nevének háromszoros említése után,
 92 éves korában, társaitól körülvéve, vissza-
 adta lelkét Teremtőjének. Megdicsőülése nem
 késett sokáig: 1748-ban XIV. Benedek pápa
 által boldoggá avatott, 1767-ben pedig XIII.
 Kelemen pápa által egyenesen a szentek közé
 soroztatott.

Boldog új évet!

Az új esztendő küszöbén, mi is
 megállunk egy pillanatra, hogy vissza
 tekintünk tizenhét éves pályafutá-
 sunkra, a melyhez tehát immár közel
 két évtized öröme és viszontagsága
 fűződik.

Tizenhét esztendeje szolgálja la-
 punk ennek a megyének, ennek a vi-
 déknek és Léva városának érdekeit. A
 ki érdeklődik a hírlapírás, különösen
 a vidéki hírlapok sorsa iránt, akinek
 alkalmá volt már egy vidéki lap anyagi
 és szellemi életébe bepillantani, az bi-
 zonyára tudni fogja, hogy mily aka-
 dályokon kell magát keresztül küzdeni,
 s micsoda viszontagság és előítélet el-
 len kell felvennie a harcot a vidéki
 hírlapírónak, ha tizenhét esztendeig
 kitartással, igazságosan és becsülettel
 akarja szolgálni a közügyeket.

Mi legalább is önérettel nézünk
 megtett pályafutásunkra s hálásan gon-
 dolunk mindazokra, kik működésün-
 ket akár szellemi, akár anyagi áldo-
 zatokkal lehetővé tevék. De bizony a
 vidéki újságok életében ritkán játsz-
 hatja a főszerepet az anyagi érdek. A
 vidéki lapok szellemi munkáit a lel-
 kesedés, a helyi érdekek meleg istápo-
 lása, a közügyek iránti buzgóság to-
 borozza össze, kiknek tevékenységét
 csak ritkán jutalmazza elismerés, annál
 többször guny, félreértés és rezigná-
 czió, de a kik mindenkor legszebb ju-
 talmuknak tartják az öntudatot, hogy
 az igazságot kitartással szolgálták.

Kizárólag az igazság szolgálatát
 tartottuk szemelőtt, — s kisebb ha-
 zánknak, megyénknek és városunknak
 érdekeit tettük mindenek fölé, pártal-
 lanság és tárgyiaság volt a jelszavunk
 mindenkoron s ha nem csalódnak, ezek-
 nek tulajdonítjuk, hogy tizenhét év
 óta vagyunk szerencsések birni a kö-
 zönség jóakarátát.

Az új esztendő, mely a különböző

Kalazancziust, mint nevelőt, nem méltá-
 nyolják kellőképpen, pedig kiváló helyet fog-
 lal el ő a nevelés történetében. Oka ennek
 főleg az, hogy ő szorosan véve saját befe-
 jezett tanrendszert nem alkotott. De habár
 igaz az, hogy a kegyesrendi iskolák lénye-
 gében a jezsuiták tanrendszerét fogadták el,
 az is bizonyos, hogy már kezdetől fogva
 találhatók voltak tanítás-módjukban olyan
 vonások, melyek azoknak sajátos jelleget
 kölcsönöztek. Így már Kal. iskoláiban a
 szeretet és kegyesség renddel és fegyelem-
 mel párosult. A legalsóbb osztályokba a leg-
 kipróbáltabb tanerőket tette. Iskoláinak ra-
 gyogóknak kellett a tisztaságtól. Nem restelte
 a termeket és folyókat söpörni, sőt a félre-
 eső helyeket is kitisztítani. A vallásos kép-
 zés mellett főleg azon tudományokra fekte-
 tett súlyt, melyek gyakorlati hasznuk, így
 első sorban a matematikára kiváló gondot
 fordított. — Egyébiránt Kal. csak általános
 utasításokat adott, tudva, hogy a részletek
 az egyes országoktól s a haladó kortól füg-
 gnek. Ezért látjuk, hogy a piaristák tanítá-
 rendszerüket, koronként változtatják és a
 paedagogja újabb vívmányait, bár kellő
 óvatossággal elfogadják.

Kal. szentté avatásakor a Kegyesrend
 régen szerzetes-rendi rangra volt újra emelve
 és szerte virágzott. IX. Kelemen pápa volt
 az, ki 1669. okt. 23-án kiadta visszaállító
 bulláját, mely által az annyira megalázott
 és szorongatott Kegyesrend a legökéletesebb
 rehabilitációt nyerte. A Kegyesrend külö-
 nösen a XVIII. században, a Jezsuita-rend

pályafutások változásának idő pontját
 jelzi, nem jelent változást e lap éle-
 tében. Az új esztendő nem érinti e
 lap szellemi életét s eddig követett
 irányát, mert programja, melyet ala-
 pitásakor kifizűzött, a hosszú gyakorlat
 folyamán jónak és helyesnek bizonyult.

Munkásságunk ezentúl is a kö-
 zönség érdekeinek szolgálatában fog
 állani ép azzal az erkölcsi bátorossággal,
 melyet eddig kifejtett tevékenységünk-
 ben tanúsítottunk.

S abban a reményben kívánunk
 boldog új évet olvasó közönségünknek,
 hogy támogatását, mely működésünket
 lehetővé teszi, ezután sem fogja meg-
 vonni tőlünk. Az olvasó közönség el-
 ismerése csak buzdításul fog nekünk
 szolgálni a közérdek minél kiterjedtebb
 módon való szolgálatára.

Boldog új évet kívánunk e lap
 minden munkatársának s szellemi mun-
 kásának! S az új év küszöbén kez-
 fogva egyesüljünk ismét magasztos
 kötelességünk teljesítésében. Vezéreljen
 mindenkor bennünket az igazság, mely
 az évek forgásával sem változik.

Boldog új esztendőt megyénknek
 és városunknak.

Forogjon az idő, muljanak az
 évek s te szent magyar haza dicső-
 ségben és nagyságban növekedve állj
 az időknél végéig!

Nem kell állami segély!

Léva város képviselőtestülete a
 héten tartott közgyűlésében a pénzügyi
 bizottság azon egyhangú javaslata elle-
 nében, hogy a képviselőtestület tegye
 beható tanulmány tárgyává azon kér-
 dést, vajjon nem lehetne-e a mos-
 tani felekezeti s községi iskolákat
 melyekben a tanítás összerménye
 bizony alacsony fokon áll, s a melyek
 a városnak évenként tekintélyes pén-
 zébe kerülnek, állami kezelésbe adni

hanyatlásával emelkedett nagyobb mértékben.
 Az elismerés nyilvánulásai gyakran ismétlő-
 tek iránta a múltban és korunkban. Főltte
 érdekes e tekintetben XIII. Leo pápának a
 spanyolországi piarista vicarius-generalishoz
 intézett, 1883. jan. 29-én kelt bróvéje, mely
 kiemeli a piaristák hű ragaszkodását a pá-
 pai trónhoz, buzgóságukat és ügyességüket
 hivatásuk teljesítésében; buzdítja őket, hogy
 maradjanak multjukhoz hűek, és a rendi
 fiatalok lelkére köti Aquinói szt. Tamás
 tanulmányozását; s végül a szerzetet külö-
 nös jóakarátáról biztosítja.

A Kegyesrend jelenlegi elterjedtségét meg-
 közelítőleg a következő adatok mutatják:*)

Olaszországban van összesen négy pro-
 vincia: a toscanai, a ligúriai-piemonti, a ná-
 polyi és a római. A toscanai provinciában
 van 8 szerzetesház 135 szerzetessel, kik
 3338 növendéket tanítanak; a ligúriai-piemonti
 tartományban 6 társházban 84 szerzetes tanít
 2129 gyermeket; a nápolyi tartománynak
 3 házában 97 szerzetesnek 300 növendéke
 van; a római provinciában 10 házában van
 80 szerzetes, s a növendékek száma 1174.

Lengyelország provinciája kihalt; csak
 nem régen merültek föl törekvések megújítá-
 sára. Egyetlen háza, a krakói 15 szerze-
 tesnek ad hajlékot; a tanulók száma körül-
 belül 100.

Csehország, Szilézia és Morvaország pro-
 vincziájában van 17 ház, 90 szerzetes, 8879
 növendékekkel.

*) Az adatok Magyarországot kivéve 1893-ból
 vannak véve.

s járna-e ezen államosítás a város bud-
 getjére nézve megtakarítással s ha igen,
 mennyivel? A közgyűlés kizárólag a
 vallási értelet hevéből vezéreltetve ki-
 mondotta, hogy még gondolatban sem
 akar foglalkozni az állami elemi isko-
 lák eszméjével, nem kíván tapasztala-
 tokat szerezni arról, hogy állami iskola
 kevesebb megerhelést okozna-e a város
 pénztárának vagy sem, hogy az állami
 iskola célszerűbb-e nekünk vagy sem?

A többség kijelentett akaratával
 szemben letesszük a fegyvert, mert hi-
 szen meggyőzni nem tudtuk, érveink
 gyengesége, vagy talán előadásunk hiá-
 nyos volta miatt. Megnyugvással fogad-
 juk e határozatot, mert tudjuk, hogy
 maga a képviselőtestület mennyire szívén
 viseli iskoláink sorsát, mert hiszen
 gyermekeink jövő műveltségének ösz-
 szes alapját itt építik szilárdan és
 erősen.

Tudjuk, hogy azt a többséget, mely
 ezt a határozatot hozta, szintén nem
 vezérelte más, mint az a gondolat, hogy
 nem vesszük igénybe az amugy is
 sok felé szétszórt állami segítség me-
 legítő sugarait, mert mi magunk akar-
 juk minden szükséges taneszközzel, meg-
 felelő épülettel ellátni eddig a leghiá-
 nyosabb felszereléssel bíró, a legszüksé-
 gesebb taneszközöket nélkülöző isko-
 láinkat, habár újabb súlyosabb önmeg-
 adóztatásunk által is.

Tudjuk, hogy a többség is átérzi
 elemi iskoláinkban az általános rossz
 eredmény bántó voltát, tudjuk, hogy
 szívükben a legmélyebb szeretettel
 viseltetnek gyermekeink eme szentelt
 csarnokai iránt s nem is kételkedünk
 most már abban, hogy eme szereteté-
 nek mihamarább a való életben is ki-
 fejezést fog adni az által, hogy isko-
 láinkat minden erejével az állami isko-
 lákat jellemző, vagy talán még annál
 is magasabb színvonalra fogja emelni,
 példát adván ez által mindazon gazdag
 községeknek, kik már az államsegítség-

Ausztria provinciájában 5 házában van
 30 szerzetes; a tanulók száma 3494.

A külföldi államok közül Spanyolország-
 ban van a legtöbb piarista. A catalóniai pro-
 vincziában van 10 ház 232 szerzetessel és
 3888 tanulóval; az aragoniai provinciában
 12 házában van 175 szerzetes, kik 4993 tanuló-
 tanítanak; a castiliaiban van 14 ház 410
 szerzetessel s 6007 növendékkel; a valenciai-
 ban van 6 ház, 108 rendtaggal, 2898 növen-
 dékkel. Catalonia provinciájához tartozik
 az éjszak-amerikai 2 házzal, 49 szerzetessel,
 894 növendékkel; és a dél-amerikai 2 házzal,
 21 szerzetessel, 662 növendékkel. A rend
 Amerikában egyre tért hódít; így alapított
 szerzetesház 1889-ben Buenos Airesben, 1890-
 ben Chile tartományban s 1892-ben Pana-
 mában.

Magyarországban ma a piarista-házak
 száma 24, a rendtagoké 390, a tanulóké 8760.
 Van a rendnek két hittani s tanárképző in-
 tézete u. n. Kalazantinuma Budapesten és
 Kolozsvárott.

Ilyenformán a piaristáknak van 14 pro-
 vincziában, 120 szerzetes házuk, körülbelül
 2000 szerzetessel és 50,000 növendékkel.

1666-ban tehát kétszázharmincegy évvel
 ezelőtt lépett az első piarista házánk földjére
 Privigyén, s 182 évvel ezelőtt történt, hogy
 a privigyei, pozsony-szentgyörgyi, nyitrai,
 veszprémi, kecskeméti és váci piaristáknak
 elismert hasznos működése alapján a magyar
 országgyűlés ajánlatára III. Károly király
 legmagasabb helybenhagyásával az 1715. évi
 102. tcz.-kel a rend meghonosított hazánk-

gét igénybe vették, hogy ime ez a szegény Léva városa, mely költségvetésének mérlegét csak polgárainak súlyos megadóztatása által tudja egyensúlyba hozni, nem szorul állami segítségre, de nagy lelkesedéssel szavazza meg elárult iskoláink felszerelésére és renoválására, gyermekeinek, oktatásának a eredmény dúsabb tételére minden szükségességeket.

Üdvözljük az ily irányban fellelkedett képviselőtestületet. S nem féltjük több elemi oktatásunk eredményét, mert hiszen a legmelegebb érdeklődés és szeretet vette azt most védő szárnyai alá.

El is várjuk, hogy a képviselőtestület sürgős segítséget igénylő elemi iskoláinkat a modern tanításnak megfelelőleg minden szükségességgel mihamarabb felszerelje, hogy a tanítást minden a pedagógia szolgálatára rendelt s alkalmas eszközzel előmozdítsa s hogy a felekezeteknek is lehetővé tegye, hogy iskoláikban a magyar kultúrát minden eszközzel szolgálhassák.

Adja az ég, hogy elemi iskoláinkban mihamar megláthassuk ennek a lelkesedésnek eredményét, hogy gyermekeink, tanítóink mindig a legnagyobb hálával gondoljanak arra a képviselőtestületre, mely róluk — kötelességszerűen — oly valódi atyai szeretettel gondoskodik.

Az ember a forró övi ég alatt.

— Irta; Hanusz István. —
(Folytatás.)

Megpróbálták Jamaikában a lomha néger helyett európai, különösen német munkásokkal pótolni a cukorültetvényeknél; de keservesen tapasztalták az oda költözők, hogy a fehér ember naponta 10 órát nem bír dolgozni olyan vidéken, hol a katonát sem gyakorolják napközben, sőt magasabb helyekre viszik üdülni. A cukorültetvény pedig olykor naponta 16 órai munkát is megkíván.

Közép-Amerika államszövetségére nézve dr. O. Stoll éppen olyan viszonyokat állapít meg, mint a minők Mexiko-ban vannak. Az egészségtelen lapos partvidéken bélbajok kinoxzák és ölik az emberanyagot. Panama állam politikailag bár a délamerikai szövetséghez kapcsolta magát, de természetesen tartozik Közép-Amerikához, azért annál jelezük, hogy a híres panamai vasut, mely 1855 óta két óceánt köt össze, mennyi emberáldozattal volt létesíthető.

A 7000 munkást a Föld különböző tá-

ban. Ugyanekkor kapta a kegyes-tanítórend a fehérvári u. n. custodiatusi javadalmat a tagok nevelési költségeinek fedezésére.

A jelen politikai viszonyok között legtöbbet szenved az olasz piaristaság. Örven-detes jelenség, hogy a rend alapítójának hazáján, Spanyolországban kívül nálunk magyaroknál virágzik a rend legjobban. Rése van ebben talán azon közös tiszteletnek, melylyel ugy hazánk, mint a rend a Bold. Szűz iránt viseltetik. Honunk alapítója szent István, tudjuk, országát a magyarok Nagyszónyának ajánlotta fel; ugyanezt tette Kal. szt. József szerzetével. Őseink zászlóikra, pénzeikre a Bold. Szűz képét tétették, a kegyesrend czimerében, — *Μαρία μηδης θεου* — a Szűzanya görög nevének kezdő és befejező betűi foglaltatnak.

Hosszu volna felsorolni azon szolgálatokat, melyeket a Kegyesrend tagjai ugy a külföldnek, mint hazánknak tettek. Nálunk a rend népszerűségét főleg annak köszönheti, hogy a vallásosság mellett a magyarosodásnak mindig legbuzgóbb terjesztője volt s az a mai napig. Jeles férfiakban a rend sohasem szűkölködött. Vagy ki nem hallotta volna egy Dagonich, Révai, Hoványi, Pálya, Simai, Hanák, Purgatler, Somhegyi s másoknak nevét. Nemcsak a tudomány és nevelés terén működtek ők, de az irodalomnak is kiváló munkásai voltak s nem csekély érdemük az, hogy az első magyar tankönyveket is többnyire ők írták, s ők hirdették először az édes hazai nyelven a jó erkölcsök s tudomány igéit.

A kegyes-tanítórend házaival Magyarországot mintegy átkarolja, s az ország határvárosait is találunk egy-egy piarista-iskolát, mint a magyarságnak ugyanannyi szellemi végvárát. Magyarországnak először a

jairól toborzották össze. Legtovább ellenálltak a gyilkos klíma hatásainak az afrikaiak, azután a hindostani kulik, hamarabb tönkrementek az európaiak, de legelőbb a khinaiak. Kétségbeejtő volt látni a szerencsétleneket, kik a forróövi láz erőt vett; százan meg százan öngyilkosok lettek, mások esengve könyörögtek, hogy öljék meg őket. A kik azt el nem érhették, kiültek apálykor az Óceán partjára és halálra készen várták a dagály megérkezését. Meggyújtott pipáikkal hallgatagon és mozdulatlanul ültek, mint hullám verte szirt, míg fölkapta őket az áradat és a sötét mélységbe sodorta örökre. (R.-Andree: Geogr. Haubuch 1882. 547.)

Colon vagy Aspinvall-ban az idegen 6 hét alatt bizonyosan megkapja a malaria lázat, az állandó ott lakókön pedig folyton meglátszik, hogy küzködnek a harmadnapossal; a legerősebb idegen sem bírja ki az ott való tartózkodást tovább 2 esztendőnél. Elősegíti a bajra való hajlamosságot a vérmérgező alkohol szertelen élvezete is, mire minden lélek ráfanyalodik, mert ihatatlan ott a víz. Ezt kivált a panamai vasut munkásain lehetett tapasztalni.

Kezdetben irlandi munkásokat alkalmaztak, de azok 2 hét alatt tömegesen dültek ki a láz miatt; elejénte epeláz, utóbb sárgaláz gyötörte és sodorta őket. Még nagyobb pusztítást vitt végbe az oda hozott 800 khinai munkás között, kik a hosszú tengeri uttól és a hajón való gyarló étkezés következtében elsanyartan érkeztek; már az első héten kidült 120 ember, de még több ment tönkre, mikor tőlök a megszökött izgatószer, az opiumot megvonták. Százával lettek öngyilkosok és a megmaradt 200 Jamaikába menekült. Jobban kitartottak a kulik és az amerikai születésű négerok.

Anyira nyirkos a Panama vasutvonal egész terepe, hogy oldalt a pálya mentén szélesen utra kell az öserdőt tartani, mégis megstüpped az átröbögő vonat terhe alatt minden talpfa; azok a nedves meleg behatása alatt annyira korhadnak, hogy minden két évben váltogatni kell, — magok az épületek is a folytonos tatározás mellett szinte romok képét viselik. Megtámadnak a gombák minden faneműt de legerősebben az Unio-ból hozott faanyagot; miért a helybeli drágább guajac fával kellett pótolni, a mely inkább ellentáll a korhasztó befolyásoknak.

Éjszakai Braziliában vérkes, máj- és tüdőbajok szedik a vámot gazdagon az emberek között. Gnayaquil város Ecuadorban a Nagy-Óceán partján a hasonnevű folyó torkolata mellett épült s a félig sós, félig édes víz találkozó pontján annyi szervező meg oszlasba, hogy megrontja a léget, miért

felsőbb vármegyékben tehát a legszegényebb vidékeken kezdtek feltűnni kegyes iskolák, honnét mindig lejjebb húzódtak s ma már alig van nevezetesebb városa az országnak, hol nem lennének, vagy egykor nem lettek volna piaristák; sőt módjában állana a rendnek intézeteit folyton szaporítani, ha ezt amugy is tulságosan igénybe vett anyagi és szellemi erői megengednék.

Hogy hány kiváló férfit, hány tudós, író, politikus, szóval a magyar szellemi életnek hány jelese nyerte a kegyesrend iskoláiban első kiképezettségét, vajjon ki tudná megmondani? Annyi bizonyos, hogy a három század alatt, amióta fennáll, s a közel kétszáz év alatt, mióta nálunk is meghonosodott, a kegyes tanítórend a legnagyobb szolgálatokat tette ugy az egyháznak, mint a hazának. Válságos idöket ért a rend a multban s nem a legrózsásabb szinben látja a jelent sem, — de erőt s kitartást merit az elődök dicső példájából s tagjait azon vigasztaló tudat lelkesíti, hogy folyton felettök lebeg örködő és áldó szellemével az, kinek ma dicső emlékezetét üljük, szent alapítójuk, Kal. szent József.

(Vége.)

Levél a Szerkesztőhöz.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Régóta békeségben élek embertársaimmal, hát elhatároztam, hogy írok a „Barsnak“, mert ilyenkor mindig összeszoktam különböznöi valakivel. A multkor irt figurás levelem után is baj volt. Mert mikor az egyik jó cimborámat „szervus-brüder“ meleg szavakkal üdvözöltém, azt válaszolta, hogy „Brüder az ürgpd!“ Nem értettem meg, de tudtam, hogy haragszik, mert ilyenkor csak a más-sal hangzókat használja.

Hallom tekintetes Szerkesztő ur, hogy 20 éves kora óta, unalmas óráiban néha méheszettel is foglalkozik, hát valmit

ott erősen dúlnak a lázak a hátsó-indiai és a hegyvidéki eredetű munkások között; az ott állomásozó katonaságnak magasabb pontokon elhelyezett kaszárnyái és ispotályai vannak. Megjelent ott 1842-ben a sárgaláz és akkora pusztítást vitt végbe a lakosság fiatalabb férfiai sorában, hogy midőn 1856-ban Schmarde ott járt, alig látott 30—40 év között levő férfit, a megfelelő koru nők ellenben bőségben voltak.

Aricá-ba is előnyomult 1856-ban a sárgaláz, mi szokatlan volt Amerika nyugoti partján annyira mélyen délen. Islay-ban is volt akkor és 1000 lakos közül 50-en haltak el benne, — holott addig a legegészségesebb város hírében állott, a hol 3—4 promille volt az évi halálozás. A sárgaláz megtelepülése okát mindig a nedves talajban keresik, Islay pedig homokon áll, miért ott csak a sűrűn előjövő és eső pótló ködök lehetnek az irtózatoss nyavalya előmozdítói.

A másik ujvilágban, Uj Guineában az éghajlatot a nők általában véve jobban bírják a férfiaknál, írja Biró Lajos. Lassanként mi is bele törődünk a viszonyokba. Én is, más is, a mint Európából egyenesen ide szakadtunk, eleinte kigyót békát kiáltunk e földre. Csak a mikor halljuk azoktól, a kik más tropikus vidékről jönnek, hogy ott se megy jobban, nyugszunk meg s örülünk, hogy itt vagyunk, a hol az exotikus vidékeken mindenütt otthonos lázon kívül nincs is más baj. Itt nincs se kolera, se sárgaláz, se más jarványos betegség. Akkor aztán más szemmel nézzük a mi Uj-Guineánkat, paradicsomnak találjuk és nem kívánczunk el innen.

Ázsia forróövi tájait gyilkoló hatásukról régóta ismeri az emberiség, mert Hollandia, Anglia és Franciaországnak ott századok óta vannak gyarmataik.

A hollandiak telepint Metiger Emil 17 évig tartózkodott; szerinte Jáva és Madura szigeteken az európaiak állandó letelepülése és boldogulása lehetetlen. Jávában a malaria láz még a 600—1000 m. magas déli partokon is igen régen gyakori. Az európai ott tartózkodók között uralkodó halandóságot legcsekélyebb mértékben becsli 80%-ra. Legerősebben támadja meg ott a láz a nőket, minek következtében vérszegénység, általános petyhüdség a bajuk. Nagyon komolyan megfontolja ott minden hölgy, ha férjhez menetelre szánja a fejét, mert a legelső gyermekágyi állapot közönségesen életébe kerül.

Szumatra szigetnek Deli nevű gyarmatáról mondja Dr. Paster, hogy az európaiak gyermekei satnyák és közölök rendkívül kevés éri el az érett kort, ha állandó ott való tartózkodásra utalvák. Legfélemlesebb baj magokra a fölöttékre nézve is a láz,

tud is hozzá; ép azért karácsonyi, avagy ujévi ajándokul, a város pénzügyi és tanügyi állapotaira tekintettel, állami kaptárral akart kedveskedni. Hát kérem fejen találta a szegyet, mégis melleje ütött.

Az ügyes méhész, ha látja, hogy kaptárai kevésbé használhatók, kiveszi a mézet és anyát, más kaptárba helyezi s a méhek, a dolgozók ép ugy, mint a herék, az uj kaptárba utaznak.

És ön mit tett? Az uj kaptárt alája tartotta a réginek s a méheket anya és méz nélkül akarta átrázni s mi lett a következménye? Ha önnök arca és keze nem lett volna a jóakarát védő hálójával betakarva, még össze is csipték volna a tisztelt méhek. Hallom, hogy ugyanezen a méhészeti előadón²⁾ az egyik méhésztársa meg egy szerüen ugy akarta átverni a az uj kaptárakba a méhesaladokat, hogy nagyot fűtött botjával az öreg kaptárookra, de azt is hallottam, hogy a fölingerelt méhek összeszurkálták.

Az önnök önzetlen fáradozását siker nem fogja koronázni, mert önnök az elhibázott eljárás mellett, még arról is vállalkoztak, hogy a négy méh-családot egy közös kaptárba fogják gyűjteni.

Ha önnök keresztül viszik azt, hogy a négy család anya-méhet az ügynek megnyerik s ha a négy család munkás és here tagjait egymással kibékítik, a mire Luther, Calvin és Mózes óta kevés példa volt: ugy lehet reményük, de ezek nélkül, különösen a szomorú emlékü egyházpolitikai összehabarodások óta, hamarabb lesz a nyulból jáger, mint a lévai felekezeti iskolákból m. kir. állami iskola.

Mindezekről különben a jövő számban, a szerkesztő ur becses engedelmével mérgecs leleplezéseket fogok írni.

Addig is maradtam, egyelőre felekezeti és állami kétkulacsos tisztelettel

ifjabb Reflektor.

¹⁾ Persze persze méz nem állott rendelkezésemre, a kik mézzel rendelkeznek azok pedig nem bibelődnek a külön elcsenevező méhesaladok egyesítésével. — Szerk.

²⁾ Talán a városi közgyűlésen. — Szédőgyerek.

a vérhas, a sziv izmainak elfajulása, mely kora és hirtelen beálló halállal végződik.

(Folyt. köv.)

Városi közgyűlés.

Léva város képviselő testülete 1897. évi december hó 29. és 30. napjain tartotta évnegyedes rendes közgyűlést Máriássy István polgármester elnöklété alatt.

Megelégedéssel konstatálhatjuk, hogy a képviselőtestület páratlan buzgalommal és komolysággal végezte munkáját és a város jövő évi háztartását a leglelkismeretesebben állította egybe. Nem lehetett elkerülnünk a pótdadó felemelését, mert a város fejlődése érdekében történt befektetések azt már régben is indokolták. De hát eddig takargattunk, foltoztgattunk, míg végre többé egészen kikerülnünk nem lehetett. S így történt, hogy a viszonyokkal számolva a megállapított költségvetés az eddigi 33%-os pótdadó helyett 41% százalékat eredményezett.

Egyébiránt a gyűlés lefolyása a következő volt.

Az elnökölő polgármester megnyitván a gyűlést, bejelenté a kereskedelmi miniszternek a millenárius körületi és helyi bizottságok működése iránt elismerő nyilatkozatát, mely örvendetes tudomásul vettétek.

Majd előterjeszté, hogy városunkból a kiállításon résztvettek közül Kriek Jenő állami tanítóképző intézeti tanár, a lévai uradalmi hengermalom, és Weisz Ignác utódei eczetgyára diszoklevéllel s éremmel lettek kitüntetve, a mely okleveleket és érmekeket meleg szavak kíséretében a közgyűlés élénk éljenzése közben nyomban át is adott.

Ezután a költségvetést állapította meg a közgyűlés 22401 frt 19 kr., bevétel és 39698 frt 97 kr kiadásal. A mutatózó 17 96 frt 78 kr. hiány fedezetére 41%-os pótdadó fog szolgálni.

A kiadások emelkedésének főindoka volt, hogy az állami szállótelep céljaira a közgyűlés megfelelő terület vételét s a vételárnak kölcsön utján való fedezését határozta el. Felemelte továbbá a róm. kath. elemi iskolai tanítók fizetését 100 frttal. Együttal a városi díjnokok részére az eddigi 80 kr. helyett 1 frt. napi díjat szavazott meg.

Együttal utasította a közgyűlés a városi tanácsot, hogy a szervezkedési szabályrendeletének esetleges megváltoztatása iránt legközelebb javaslatot tegyen, ugy hogy az uj tisztviselő választások már az uj szabályrendelet szerint legyenek megejthetők.

Változatlanul elfogadta a közgyűlés az önálló alapok költségvetését, tudomásul vette a laktanya építéséről szóló számadásokat, együttal elhatározta a közgyűlés, hogy a még fedezetlen 30535 frt 33 kr fedezése céljából a város 18300 frt névértékű regale kötvényei adassanak el s ennek megszavazása céljából 1898. január 31-ére újabb közgyűlést hívassék egybe.

Ezután több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

Aristides.

Különfélék.

Lapunk jelen számával kezdtük meg XVIII-ik évfolyamunkat. Előfizetést nyitunk a „Bars“ XVIII-ik évfolyamára. Tisztelettel kérjük ez alkalommal előfizetőinket, hogy előfizetéseik megújítása iránt e hét folyamán intézkedni sziveskedjenek, nehogy — késedelem miatt — a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Helyben az előfizetések eszközésével a lap kihordója bizatik meg; vidéki előfizetőink részére pedig postautalványt mellékelünk.

— **Kitüntetések.** Varosunknak 1897. évi december hó 29-én délután 4 órákor tartott képviselőtestületi közgyűlésén olvas-tatott fel a kereskedelemügyi k. m. minisz-tariumi leirata a lévai kiállítóknak kitün-tetése tárgyában az ezredesves kiállítás al-kalmából. És pedig diszoklevéllel és éremmel tüntette ki Kriek Jenő áll. tanítóképző intézeti tanárt a kiállítás gazda-gítása terén taunított hasznos tevékenység-éért és buzgalmaért; szintugy a lévai u r a d a l m a t a hengeralmi lisztgyártá-sért, valamint Weisz Ignác fia it jó minőségű eczetgyártásért. A közgyűlés zajos éljenzéssel vette tudomásul az örvendetes eseményt, mi is örömmel üdvözljük a ki-tüntetetteket, mint a kik városunknak dicsére váltak.

— **Kaszinói közgyűlés.** Mult évi de-cember hó 19-én tartotta a lévai kaszinó évi közgyűlését. Ekkor választják meg egy évi mandátummal a tisztviselőket és választ-mányt, mely tisztséggel teher és kötelesség jár, de fizetés nem, de azért büszkén és lelkiismeretesen viselik a választottak, mert hiszen városunk értelmiségének össz bizalma helyezte őket ama tisztségre, minden anyagi és erkölcsi octroy nélk-ül. Ezért méltán mondják az ilyen hiva-talt nobile officium-nak. A kaszinó elnökévé nagy lelkesedéssel ismét Mácsay Lukács kir. tanácsos választott meg; igaz-gatóvá a városunkból elkötözött Leiden-frost László orsz. képviselő helyébe Hu-berth Vilmost emelte a közbizalom; a többi tisztségekre ujjalag a régiek választat-

tak: aligazgató Sembery István, pénztáros Halassy Kálmán dr., ügyész Kaszaniczky Kálmán dr., jegyző János Ferencz, könyvtáros Kiss Gyula gazda Kittenberger János dr. — Leltári és számvizsgáló bizottság: Klein Jzka dr., Mercader Alajos és Belán Adolf. A választmány — városunk értelmiségének színe — java — szintén megmaradt; Huberth Vilmos és Tóth György dr. helyébe Karafiáth Mária dr. és Medveczky Sándor választották meg. — A közgyűlésen felmerült a kaszinó házának eladása; elfogadtatt az elvi álláspont, hogy a jelenlegi helyiség, — ha arra kedvező alkalom kínálkozik, — eladassék, ha ugyanakkor alkalmasabb helyiséget lehet a Kaszinó számára biztosítani.

— **Kinevezések.** A vallás- és közoktatásügyi k. m. miniszterium Medveczky Lajost, városunk fiát, a fővárosi VII. kerületi áll. főgimnáziumhoz rendes tanárrá nevezte ki. — A honvéd rendeleti közlöny decemberi számában olvassuk, hogy Km o s k ó Béla ügyvédjelölt tartalékos hadnagygyá neveztetett ki és pedig 850 magyar honvédek között első rangszámmal. Örömmel gratulálunk e két szép és örvendetes kinevezéshez.

— **A nőegylet kalikó-bálja** f. hó 6-án szerfelelt sikerültnek ígérkezik. A lévai és vidéki uri családok számosan megígérték részvételüket; a lévai varrőhölgyek pedig panaszkodnak a hirtelen rájuk szakadt tulsok megrendelés árja miatt. A rendezőség mindent elkövet a mulatság jó sikere érdekében s mint halljuk a programon kívül, valami igen kedélyes meglepetéssel szándékozik a résztvevőknek kedveskedni. — Ezzel kapcsolatban említhetjük fel azt is, hogy a gazdasági felolvasások is igen látogatottakat mutatkoznak, mert, megjelenését számos megyebeli, környékbeli és vidéki gazdatiszt és földbírtokos megígérte. — A kik a kalikó bála tévedésből semhivő nem kaptak volna, kéretnek Faragó Samu egyleti titkár urhoz fordulni.

— **Okolicsányi Józsefet** az általános biztosító társaság helybeli tisztviselőjét a magyarországi egyesült jégkarszövetkezetek 1898. január hó elsejétől főbecsüssé választották meg Budapest székhellyel. Új állását valószínűleg május elején fogja elfoglalni.

— **A jégpálya** — mint azt falragaszok is hirdették — karácsony másodnapján, tehát még a mult szombaton megnyitott. Annak csak örvendeni tudunk, ha e testedző sportot városunkban is gyakorolják, Szakértő közegek sőt maga a vallás- és közoktatásügyi miniszter is melegen ajánlja e sport füzését, főleg a tanuló-ifjúságnak; sőt a torna-tanároknak meghagyja, hogy télen a torna-órák egy részét korcsolyázásra fordítsák. A jégpálya bérlői azonban ezt vagy nem tudják, vagy nem akarják tudomásul venni. Erre mélt az, hogy a különben nem túl magas bérlet jegyek közt a tanulók számára mérsékelt idenyjegyeket nem találunk, az egyszeri korcsolyázás díja pedig éppen 25 kr-ra van téve. A tanulóitól 2 frt 50 krt kívánni, úgy mint egy felöltőt sem nem méltányos, sem nem igazságos, már csak azért sem, mert éppen az ifjúság szokta a jégpályát tömegesen igénybe venni. A tanulóktól egész idenyre 1 frt, egyszeri korcsolyázásért legfeljebb 10 krt szedni, teljesen elegendő volna. Így volt ez a mult évben is, s a vállalkozó társulat a rossz ideny mellett sem fizetett rá a bérletre. A mostani magas árak mellett kár volna — mas jégterület hiányában — a szegényebb elemet az époly hasznos, mint kedves mulatságtól teljesen kizárni. (Beküldetett).

— **Felolvasó estély.** A lévai iparos olvasókör karácsony másodnapján saját helyiségében szépen sikerült felolvasó estélyt rendezett, melyet díszes közönség hallgatott végig. A rendkívül érdekes műsort Tóth Nándor szavalata nyitotta meg, ki Komócsy József „Mámorosán” című költeményét élenk derűltes közölt, ügyesen adta elő. Majd Nyirey Ilonka szavalta Thaly Kálmán „Izabella királyné bucsuja” című költeményét mély érzéssel. Mindkét szavaltót zajos tapsal jutalmazta meg a közönség. Ezután Farkas Akos lépett a felolvasó asztalhoz, s a lévai társadalom karrikaturáiról festett az ő jólismert, szatirikus pompájával kedves, kacagató szatírákkal. Szépen összeállított figuráit zajos éljenzéssel fogadta a közönség. Majd Bay Emília adta elő az „Első szerelmes levél” című monologot ritka szép előadásban. A duzzogó, a szerelmes kis leányt teljes elfogulatlan-sággal festette s a közönség lelkesen tapsolta meg a kis művésznőt. Végül Mandel Ignác nagy tetszés mellett adta elő saját szerzeményű monologját, melyben első párbajának történetét beszéli el a könyvegy kacagató módon. A jól sikerült élezzel fűszerezett monolog a páratlan jó előadással nagy sikert aratott. Majd trefás sorsolás szórakoztatta a közönséget, a mely a késő éjjeli órákig a legjobb kedvvel maradt együtt. De nem is csoda egyik házas emberbarátunk kitenni óhajtván magáért Sándor muzsikáját is megszólaltatta a sarokban mondván neki: Huzd, nem apád. De Isten is a meddig a kedvben tartott. Adjon hazta még sok ily estét, mert ebben a közönyös világban nagy szükségünk vagyunk ilyen szívvidámitásra.

— **Halálozás.** Következő gyászjelentést vettük: Alulírottak a maguk és rokonaik nevében fájdalomtól megtört szívvel

jelentik, hogy a szerető anyja, napa, nagyanya és rokon özv. Cservik Andrásné szül. Klincsek Julianna asszony f. é. december hó 28-án este 6 és 1/2 órákor a haldoklók szentségeinek ájtatos felvétele és rövid, de kinos szenvedés után 76 éves korában az Urban elhunyt. A megboldogultnak hült tetemei december hó 30-án d. u. 3 órákor fognak Koháry-utca 504. sz. házban be-szenteltetni és a r. kath. temetőben örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szent mise áldozat pedig december hó 31-én reggeli 8 órákor a róm. kath. plebánia templomban mutattatik be a Mindenhatónak. Léva, 1897. évi december hó 28-án. Adj Uram neki örök nyugalomát; És az örök világosság fényeskedjek neki! Nyitray Jánosné szül. Cserey Mária. Cserei József, Cserei Gyula gyermekei. Nyitray János veje. Cserei Gyuláné szül. Matzon Elza menyé. Nyitray Anna és férje: Hyross Péter. Nyitray Sándor, ifj. Cserei Gyula, ifj. Cserey József unokái.

— **Személyzeti hírek a főegyház-megyéből.** Alesperesi tanfelügyelőknek Ö Emmenciája kinevezte: a nagymarosi alesperesi kerületben dr. Rubitsek Ferencz, nagymarosi plebánost; a lekéri alesperesi kerületben Vargha József, nagy-sallói plebánost; a verébelyi alesperesi kerületben Kovács József, füssi plebánost; az udvardi alesperesi kerületben Ács Ferencz, kúrthi plebánost; a kékkői alesperesi kerületben Morvay Lipót, varbói plebánost. Helyettes lelkészeknek küldettek: Frank István Vámos-Mikolát, Simkó János Füzegymatrá, Kubina János Bánkészi, Skvarenina Antal szf. fer. r. áldozár Unyra, Kallenberger József Tarnócra, Zelinka Rezső Vicsap-Apáthiba. Segéd-lelkészeknek küldettek: Becsák Ernő Talósrá, Plachota Leatus szf. fer. r. áld. Nagy-Tapolcsányba; Krywald Ottó Nagy-Marosra, Schwingenschlögel József Nyerges-Ujfalura, Spohrer László Szeredre.

— **Gyászrovat.** Részvétellel vesszük a hirt, hogy Nagy-Málas község két legöregebb földesura hirtelen elhalálozott. Motesiczky Mór nagybirtokos, már két esztendő óta volt beteg s meghibbant lelki egyensúlytal vált Budapesten a Lipót-mezei előhalottak szomorú házában, hol a mult héten megváltotta őt szenvedéseitől a halál. Hulláját hatóságig engedélyel Nagy-Málasra hazaszállították, hol a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra. Temetése után alig egy napra követte őt a tulvilágra földbírtokos társa Káló-i Veress Károly, kit váratlanul tarolt le a kegyetlen arató, — halál. A különben életerős, egészséges öreg urat szívzselhűdés ölte meg. Családjá a következő gyászjelentést adta ki: Káló-i Veress Gyula, Ilona, férjéjét szentkirályi szabadjai Pósa Béláné, Róza, Vilma, Gizella és szentkirályi szabadjai Pósa Béla fájdalomtól megtört szívvel jelentik forrón szeretett édes atyjuk illetve ipja Káló-i Veress Károly földbírtokos barsvármegyei bizottsági tag urnak Nagy-Málason folyó hó 25 én életének 84-ik évében történt gyászos elhunytát. A boldogult hült teteme f. hó 27-én d. u. 1 órákor fog a nagy málisi ev. ref. sírkertben örök nyugalomra tetetni. Nagy-Málas, 1897. decz. hó 25-én. Béke lengjen porai felett!

— **Tűzilárma.** Tegnap egy hete Holczmann Bódog lakásának a padlása egy csomó papiros, kedden este pedig Quitt Antonia lakásán a kürtő gyulladt ki s az előbbi esetben az inas, az utóbbiban a házbellek gondatlanságából. Mindkét tüzet még mielőtt kártörtént volna elfojtották.

— **Occasio!!!** Az igazságügyi kincstártól tudjuk meg, hogy lehet hasznavehetetlen dolgokat értékesíteni. A lévai kir. járásbírósig ugyanis felsőbb rendelkezre árverést hirdet f. é. január 7-én d. e. 9 órára saját hivatali helyiségébe 11 drb. hasznavehetelenné vált kulikadt cserép tentartókra. — A kik az alkalmi vételt kedvelik, ne mulasszák el ez alkalmat, mert alighanem olcsón juthatnak e tárgyakhoz. Talán egy likas fillérért adnak egy likas tentartót. Kár hogy nem a karácsonyi vagy az ujévi ünnepek előtt volt ez árverés, hogy az ember egy kedves karácsonyi, vagy ujévi ajándékhoz juthatott volna olcsó szerivel és kedveskedhetett volna vele családjának.

— **Karácsonya ünnepe.** A kunosvágási állami elemi iskolában f. hó 23-án a szegény és árva iskolás gyermekek számára szép karácsonya ünnepe tartott, melynek szép sikere, kizárólag Berzsényi Gusztáv ügybuzgó igazgató fáradozásának köszönhető. Az iskola egyik tantermében igen szépen és fényesen ekesített karácsonya volt felállítva; mellette az intézet igazgatója által, közadakozásból összegyűjtött pénzen a szegény és árva iskolás gyermekek számára beszerzett lábeliek és szükséges téli ruházat elhelyezett. Huszonhét iskolás gyermek látott el a tetőtől talpig a szükséges téli ruházzal. Azonkívül, hogy az öröm általános legyen, az összes iskolába járó gyermekek is szám szerint mintegy 120-an kaptak mézes kalácsot és egyéb edességeket valamint a „F. M. K. E.” ajándékeként a tanulók nagy része szép díszes ima és énekes könyveket. Nagy volt a gyermekek lelki öröme, mely valamennyinek vidám arczáról szembe ötlőleg visszasugárzott; a megjelent szülők szeméi pedig a meghatottság öröm könnyeivel teltek meg. Emelte az ünnepély fényét azon körülmeny, hogy számos helybeli-lakos és szülő részvételén kívül a népnevelésügyi, és a hazafias magyar nemzeti enetura iránti meleg

érdeklődéstől indítva, valamint a „F. M. K. E.” és a Körmöczbánya Magyar Egyesület” képviseletében, mely utóbbiak hatáto-as anyagi támogatással az ünnepély sikerét nagyban előmozdították, megjelent azon Körmöczbányáról Baán Elemér kir. közjegyző a „Körmöczbányai Magyar Egyesület” alelnöke, és Palkovics Emil t. főszolgabíró is. Az ünnepélyt ez alkalomhoz illő szép vallásos irányu határos beszéddel nyitotta meg Hrabovecz Alajos helybeli plebános, melynek végeztével Palkovics Emil t. főszolgabíró lendületes szavakban intezett az ifjúsághoz hazafias irányu beszédet, buzdítván őket a jó vallásossággal párhuzamosan szívökbe vésendő legmelegebb hazaszeretetre. Mire a német ajku tanuló ifjúság a legnagyobb lelki örömmel eltelve nagy lelkesedéssel énekelte Kölcsey himnuszát, majd egyik IV-ed oszt. tanuló az ifjúság nevében köztetszéssel fogadott szép szavakban magyar nyelven köszönte meg a jelenvölt vendégek, és jöltevőknek szives megjelenésüket és az ajándékokat melyekben részesítették. A kis szónokot a szépen elmondott beszédjeért a jelenvölt vendégek anyagi jutalomban is részesítették. Az ajándékok kiosztása után a „Szózat” és egy üdvözlő magyar dal éneklése következett, mire az ünnepély véget ért.

— **Uj tanfelügyelő esperes.** A herceggprimás tekintete véve Lulicsek Izidor, verébelyi esperes-plebános előhaladott korát és nagy elfoglaltságát, őt a verébelyi esperesi kerület tanügy vezetése alól kegyteljesen felmentve, a kerület esperesévé ft. Kovács József, füssi plebánost nevezte ki. A kerület tanitósága nehéz szívvel válik meg ugyan szeretve tisztelt eddigi vezéré-től; de az uj esperesben nem kevésbé művelt finom modoru és buzgó vezért s védőt nyervén, a réginek ez uton hó köszönetet mond sokszor tapasztalt őszinte kegyességéért; az ujat örömmel üdvözölve, neki uj hivatala betöltéséhez mennyei segítséget és óhajtott sikert szívből kíván.

— **Gazdasági előadások Nyitrán.** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a f. hó 29-én évi közgyűlése alkalmával előadást rendez a következő programmal: d. e. 10 1/2 órákor Vidats Elemérnek a Magyar Mezőgazdasági Szövetkezet géposztálya vezetőjének előadása tejgazdasági berendezésekről. Ez alkalmal meg egyuj tejlőzőgéps egy uj tejhűtő is be lesz mutatva, 11 1/2 órákor a Hungária tejkiviteli részvénytársaság főhivatalnokának előadása a tejszővetkezetek jövedelmezőségéről, az okszerű vajtermelésről s a vaj értékesítéséről. Déli 12 1/2 órákor társas étkezés a „Korona” szállóban étlap szerint. D. u. 3 órákor a „Korona” szálló éttermében előadás az acetylen gázról s a Gore-féle acetylen gázfejlesztő gépnek működésben való bemutatása. — **Kinevezés.** A hivatalos lap legutóbbi száma hozza, hogy a király Péchy Pál kissebeni járásbírósig albirót az ar-maróthi kir. járásbírósighoz járásbíróvá legkegyelmesebben kinevezte.

— **Gazda tánczestély Nyitrán.** A Festetich szobor javára rendezendő gazdátánczestély nem január hó 30-án — mint már hirdetve volt — hanem január hó 22-én szombaton fog megtartatni a Szarvas-szálló dísztermében. Meghívók a Nyitramegyei Gazdasági Egyesület titkáranál Nyitrán kaphatók.

— **Színészet Zsarnóczán.** Zsarnóczán Győri- és Kovács színtársulata működik most s a héten több daraball kedveskedett a zsarnóczai közönségnek. A megnyitó előadás a „Vasember” volt, szép számú közönség jelenlétében. Igensikerülten adták a „Durand-Durandot”, a „Paraszt kisasszonyt”, meg az „Árendás z-ídot”, mely utóbbi Kelemen Emiliának, a primadonnának jutalom-játéka volt. A lefolyt héten adták még „Nánit”, „Charlie néjét.” A kisebb darabok közül a „Végrehajtót” és a „Miniszter előszobájában” című darabot.

— **Mozgósított selyemtenyészési felügyelőség.** Az esztergomi selyemtenyészési felügyelőség, a teljhatalmu miniszteri meghatalmazott beszüntette s a helyett Érsek-Ujvárt szervez felügyelőséget.

— **Barsvármegye állategészség-ügye.** Megyénkben következő ragadós állati betegségek állása: Lépfene: Garam-Damásd 1 udvar, Lóocz 3 u., összesen 2 köz-ség 4 udvar. Veszetség: Garam-Damásd 1 u., Nagy-Salló 1 u., Nagy-Tőre 1 u., összesen 3 köz-ség 3 udvar. Ragadós szájl, és körömfájás: Cseke 27 udvar. Sertésorbáncz: Bartos 4 udvar, Lutilla 7 u. Nagy-Sáro 30 u. Rendve 29 udv. Zsitvaufalu 22 u., összesen 5 köz-ség 83 udvar. Sertésvész: Alsó-Várad, Bars-Endréd, Brogyán, Csata, Garam-Kelecsény, Caram-Szent-Kereszt, Geletnek, Hölvény, Hull, Kis Ugróc, Kis-Vezekény, Lekér, Malonya, Nagy-Salló, Nagy-Tőre, Pázsit, Verebely, Zsitva-Kenez, összesen 18 köz-ség.

— **Nyilvános köszönet.** Vilhelm Ferencz urnak, gyógyszerész Neunkirchenben, Alsó-Ausztria, az anti-rheumatikus és anti-arthritisz vertisztító theá-nak feltalálója. Vertisztító csúz és köz-sévénynél.

Ha itt a nyilvánosság elé lépek, azon okból történik az, mert kötelességemnek tartom, Vilhelm, neunkircheni gyógyszerész urnak hálámat kifejezni, azon kitünő szol-

gálatért, melyet az ő vertisztító theája nekem fájdalmas rheumatikus bajomban tett, továbbá, hogy másokat, kik ezen borzalmas bajtól gyötörtettek, ezen kitünő theára figyelmeztessék. Nem vagyok képes azon kinos fájdalmak leírására, melyeket három éven át minden időváltozásnál tagjaimban éreztem és melyektől sem orvosság, sem pedig a Bécs melletti Baden kénfürdőinek használata meg nem szabadíthatott. Almatlanul hánykolódtam ágyamban egész éjjeleken át, étvágyam szemléletmást tünedezett, testi erőm fogyatkozott és színeim egyre rosszabbodott. A fent említett theának négy heti használása után fájdalomtömlől egyszersmindkorra szabadultam, s most hat héttel rá, hogy a theát már nem is iszom, egész testi állapotom javulásnak indult. Megvagyok győződve, hogy mindenki, ki hasonló bajban ezen theához menekülni fog, hozzám hasonlólag annak feltalálóját, Wilhelm Ferencz urat, áldani fogja. Kiváló tisztelettel

Butschin-Streitfeld grófnó,
alezredesné.

— **A Dr. Egger-féle Injectio Hamamelis Virginica** a leghatásosabb külszer (befecskendezés) férfiak és nőknél, uj és idült folyások valamint csőbántalmak orvoslására. A Hamamelis Virginica tropikus növény rendkívüli hatása a nyaklártyára orvosilag már régen el van ismerve, ugy hogy ezen különben is szerencsés összetételű Injectio ennek köszönheti gyógyerejét. 2—3 üveg használata a legmakacsabb bajt tetemesen javítja illetve meggyógyítja.

Egy üveg ára 70 kr. a pénz előleges beküldése mellett postán bérmentve: 1 üveg 1 frt 5 kr., 2 üveg 1 frt 75 kr., 3 üveg 2 frt 45 kr. Főraktár: Gyógyszertár a „Nádor”-hoz Budapest, VI. Váci-körút 17. kap-bató.

Közönség köréből.

Köszönet-nyilvánítás.

I.
Mindazon rokon barát és tisztelőinknek kik felejthetlen édes anyánk elhunytá alkalmával részvétük kifejezésével iparkodtak fájdalmunkon enyhíteni, fogadják ezuton hálás köszönetünk kifejezését.
Léva, 1897. decz. 31.

Család nevében:
Cserei József.

II.
Mindazon rokon, barát és tisztelőinknek, kik felejthetlen édes apám elhunytá alkalmával részvétük kifejezésével iparkodtak fájdalmunkon enyhíteni, fogadják ez uton hálás köszönetem kifejezését.
Nagy-Málas, 1897. decz. 28.

III.
Hagyományos szokással felkerestük Léva város nemesszívű családjait, hogy egyesületünk „Stefánia-árvaház”-ának éléskamráját megtöltjük élelmi szerrel a szigorú tél hónapjaira. Mint a jó ügy koldusai, hálásan említtük fel, hogy a terményeken kívül 119 frt. 59 krt. készpénzt is juttatott a szeretet, mely e város falai közt lakik, árvaházunknak. Egyesületünk nevében örömmel köszönjük meg a nemesen adakozóknak kifogyhatatlan jószágukat s a következőkben megköszönjük — e lap szíveségéből — azoknak nyilvános nyugtázását.
Léva, 1897. decz. 8.

Levatic Gusztávné, Toóth Zsigmondné,
lévai nőegylet alelnöke. lévai nőegylet gondnoka
Faragó Samu,
lévai nőegylet titkára.

Pénzben adakoztak: Balbach Julia 1 frt, Mercaderné 1 frt, Novotny Imréné 1 frt, Altmann Antalné 50 kr, Ondrejkovics Lajosné 1 frt. Özv. Juhász Istvánné 1 frt, özv. Kaizerné 30 kr, Mugel 10 kr. Cseky Vilmosné 1 frt, Tejfalusz Béláné 1 frt, Skita Sándorné 1 frt, N. N. 30 kr, N. N. 10 kr, Balla Péter 10 kr, Neuman 30 kr, Leidenfrost Lászlóné 1 frt. 50 kr. Brezina Klára 10 kr. Leidenfrost Tódorné 2 frt. Riedl Zoltánné 1 frt.
(Folyt. köv.)

Irodalom és művészet.

— **Uj könyv** Ily czim alatt adja ki Havas István tiz ivnyi terjedelemre irt verseit. Előfizetési ára 2 korona lesz, pompás diszkötésben pedig 4 korona.

Előfizetések 1898. február 1-ig szerzőhöz (Budapest Dohány-utca, 84. sz. I. em. 8 ajtó) küldendők; a könyvet ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Nyilttér.

Köhögés rekedtség és elnyálkodás ellen a legjobb hatású szer a RETHY-féle pametefű-czukorka, mely ezen bajokat gyorsan megszünteti, kapható minden gyógyszerertárban. Egy doboz ára 30 kr., 5 dobozzal 1 frt 50 krt bérmentve küld. **Réthy Béla** 3703333333 B3 kés-Csabán. Csak akkor valódi, ha minden doboz fenekén aláírásom látható.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 30 kr.

Kis hirdetések.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és Társa kiadócég ad, ki levélbeli tudakozódásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

Magas jutalékban részesülnek megbízható szolid ügynőkök kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek, részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részvénytársaság) számlájára foglalkozni ohajtanak. Ajánlatok „Confidentia” czímen **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába Budapest, V., Fürdő-utca 4. szám intézendők.

Karácsonyi és újévi ajándéknak

igen alkalmas tárgyakból nagy választék rendkívül olcsó árban.

Arany férfi remontoir óra	30.—	frttól	feljebb
Arany női remontoir óra	14.—	"	"
Ezüst remontoir óra kettős fedéllel	8.—	"	"
Ezüst remontoir óra egy fedéllel	7.—	"	"
Nikl remontoir óra egy fedéllel	4.—	"	"
Ingaórák farag. díófatokban egy felhuzással 14 napig járó művel	10.—	"	"
Arany gyűrű (14 karat)	2.50	"	"
Arany karperecz (14 karat)	8.—	"	"
Arany függő (14 karat)	1.50	"	"
Arany kereszt (14 karat)	2.50	"	"

Százezrei a családoknak iszszák előszeretettel naponta a

Éljen! éljen!

Kathreiner-féle Kneipp-malátakávé.

Mentes a bábkávénak egészségre ártalmas alkáliészeltől. Egyedül a Kathreiner-féle malátakávé az, mely annak illatát és kedvelt ízét magában foglalja. A Kathreiner-féle malátakávé ótvágygerjesztő, könnyen emészthető, évek során át felnőttek és gyermekekre nézve egyaránt hasznosnak bizonyult. Legkitünőbb pótléka a bábkávénak, valamint ajánlásra legmértékű vegyülete is annak. Tökéletes az egészségre és takarékosagra, a valódi Kathreiner-nak többé egy háztartásból sem szabad hiányoznia. **Óvás az órtéktelek utánzatoktól.**

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy míg a Garam be van fagyva azon a kocsi közlekedés bárhol lehetséges.

Az orovniczai fa raktáromba következő árak mellett adok el tűzifát és pedig: raktárban bükk és cser hasábfa öle

" tölgyfa	7	frt	60	kr.
Lévára szállítva bükk és cser	10	"	60	"
" tölgyfa	10	"	20	"

Előfizetési felhívás

„Képes Családi Lapok”

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilapra.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” már a XX-ik évfolyamába lépett. Önérzettel jelentjük ezt a tenyt a magyar olvasóközönségnek akkor, midőn egyttal felhívjuk, hogy legyen szives továbbra is azon érdeklődést tanusítani lapunk iránt melyet eddig tanusított.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” multja legjobb bizonyíték a mellett, hogy míg egyrészt hézagot pótolunk, másrészt az olvasóközönség igényeit tökéletesen kielégítettük. Ismételt elmondhatjuk, hogy kitűzött célunkat elértük, mert lapunk jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar család kedvelt házi barátja.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” fennállása óta már több hasonirányú vállalat támadt, melyek részben megszűntek, részben tengődnek. Nem kutatjuk az okokat hanem egyszerűen megköszönjük az olvasóközönségnek bizalmát s újból kérjük: előlegezzék azt nekünk lapunk XX-ik évfolyamára is.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” a legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap! Megjelenik minden héten bő szépirodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” havonként kétszer. „Hölgyek Lapja” czimű félves mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudósítással s így egy külön divatlapnak tartását feleslegessé teszi.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s egyttvéve élvezettel olvashatja.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK”-ba a régi és újabb írói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK”-nak regényei, elbeszélései, rajzai humoreszkjei költeményei kedélynemesítő olvasmányok. Irányzúkkival a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb cikkei pedig tanulságosak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” minden évben négy külön beköthető regényt ad mellékletül előfizetőinek.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” borítéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” előfizetői díjtalanul közölhetik gondolataikat az „Előfizetők póstájá”-ban.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” képei lehetőleg alkalmoszerűek, diszesek és tanulságosak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” a lehető legjobb cikkeket igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja immár XX. évi fennállása, mit eddig hazánkban egyetlenegy hasonló irányú lap sem volt képes elérni; bizonyítják továbbá azon előkelő és kitűnő írók és írónők nevei, kiknek nagybecsű műveit csaknem minden számban élvezheti az olvasó s a kik közül büszkén említtjük fel dr. Tolnai Lajos szerkesztőn kívül: Jókai Mór, Mikszáth Kálmán, Radó Antal, Rákosi Jenő, Temérdek (Jeszzenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Rudnyánszky Gyula, Tölgyesi Mihály, dr. Feleki Sándor, Mery Károly, Jámor Lajos, Dombai Hugó, Kenézy Csatár, Pécsi D. Anzelm, Kósa Ede: — Beniczkyne Bajza Lenke, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Tutsek Anna, Buday Sándorné, Csernecky Gyuláné, Nagyváradi Myra, K. Beniczky Irma, Mericzay-Karossa Irma, Fanghne Gyujtó Izabella, Ábrányiné Katona Klementin, H. Havassy Ilona, V. Gaál Karolina, Karlovsky Ida, Harmath Lujza, Kéray Elza, Vörös Julianna neveit stb.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” előfizetési ára a „Hölgyek Lapja” czimű divatlappal és regénymelléklettel együtt:

Egész évre	6	frt	—	kr.
Félévre	3	frt	—	kr.
Negyedévre	1	frt	50	kr.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” annak a ki az előfizetési összeget és azonkívül még 80 kr. csomagolási és postaszállítási díjat egyszerre beküldi, elismerésül 4 regényt küld díjtalanul.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” mutatószámokat ingyen és bérmentve küld mind azoknak, a kik eziránt — legzélszerűbben levelezőlapon — hozzáfordulnak.

A „KÉPES CSALÁDI LAPOK” kiadóhivatala
Budapest, V., Vadász-utca 14. (Saját házában.)

Csak fiatal embereket érdekelhet tudni, hogy a párisi Dr. BOITON

Injectio Oriental

már néhány napi használat után elmulasztja még a legrégebb bántalmakat is, főlöszleges tehát **santal olaj** vagy **copaiva balzsammal** kísérletezni, mert ezek csak a gyomrot rontják és a bajt nem gyógyítják meg.

1 üveg Boiton Injectio ara 1 forint.

Magyarországi főraktár:

Zoltán Béla gyógyszerháza Budapest,

V., Nagykorona-utca 23. (Széchenyi-tér sarkán.)

Kapható minden nagyobb gyógyszerházaiban.

Postai megrendelések czime: **Zoltán gyógyszerháza Budapest.**

Főraktár Léván: Boleman gyógyszerháza.

— Alapított 1858. —

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt **WALSER FERENCZ**)

BUDAPESTEN, VI. kerület, Külső váci-ut 45. szám.

Sürgőnyezim: Szivattyugyár Budapest.

GYÁRT:

mindenféle gőzgépet, **Schmidt-féle forrgőzmotorokat** (40% szénmegtakarítás), **petroleum- és benzin-motorokat**, **Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket**, **Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat**, **Hidakat** és egyéb **vasszerkezeteket**. Mindenféle **szivattyukat** gőz-, szij- és kézi hajtásra, valamint **villamos üzemre**. **Artézi kútfelépítményeket** vasból. **Tűzfecskendőket** és **vízszállítókat**, **tűzoltósági felszerelési tárgyakat**, **Köztisztasági szereket**, **öntöző-kocsikat**, **sárkaparó és seprőgépeket**, **hőekéket** és **uthengereket**, **Egészségügyi szereket**, mint **gőzfertőtlenítő készülékeket** és **teljes fertőtlenítő telepeket**, **pöczegődőr tisztító készülékeket**, **Vas- és ércöntvényeket**, **harangokat**, **Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat** egyenes és kigyóalakban, valamint **polygon rostélyokat**.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Arjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek. 13